DÉPOT LÉGAL

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

NĂM THỨ NĂM — SỐ 238 MỖI SỐ MỘT CẮT JEUDI 17 NOVEMBRE 1921

TRẦN-ĐẮC-NGHĨA
TỔNG-LÝ

Giá bán nhựt trình
BỔN QUỐC-NGỮ :
Trọn năm........5$00
Sáu tháng........3 00
BỔN LANGSA :
Trọn năm........3$00
Sáu tháng........2 00
BÁN CHUNG HAI BỔN
Trọn năm........7$00
Sáu tháng........4 00

AN-HÀ-BÁO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM
ÉDITION EN QUỐC-NGỮ DU COURRIER DE L'OUEST

Organe d'Informations Agricols, Commerciales et Industrielles

NHÀ BÁO Ở TẠI ĐƯỜNG Boulevard Delanoue — Cantho

TRƯƠNG-QUANG-TIỀN
CHỦ BÚT

Về việc mua bán hay là mua nhựt-trình xin để thơ cho M. TRẦN-ĐẮC-NGHĨA

Lúc mua báo xin các ngài chiếu cố, gởi số tiền luôn, bổn-quán lấy làm thâm cảm.

Những bài gởi đến không đăng lên báo được thời không lẽ trả lại, xin các ngài lưu ý.

BA KỲ LIÊN-LẠC

Cái tiếng ba kỳ liên-lạc ngày nay, dường như là tiếng ở đầu lưỡi của người mình. Thế rồi ra lòng dân đã khởi nhìn nhau là con một nhà, dẫu rằng Nam-Bắc xa nhau, quang-san cách trở. Từ ngày có hội chợ Hànội đến nay, các nhà đại-biểu trong Nam sang Bắc mấy lần, thành ra cái giải đồng tâm ngày càng bền-chặt, hai đàng cùng khắn-khít, tình giao-thiệp ngày càng mở rộng thêm ra.

Nhưng đó là chỉ về hạng thượng-lưu mới vừa được chung hưởng cái thú hòa nhã ấy mà thôi, còn thì bao nhiêu người, vẫn chưa đặng gần-gủi nhau. Bắc Nam xem nhau là hai đất hai trời. Chẳng những thế mà thôi, thậm chí cách ăn-mặc, lời nói năng cũng có ý khinh rẻ nhau, không dân nào thích hợp dân nào; Nam gọi Bắc ăn nói khó nghe, Bắc gọi Nam lỗ-mãng....

Cứ nguyên-lý ấy mà xét ra, thời sự khinh-rẻ như thế, chẳng qua là không thường giao-thiệp nhau, thiếu tánh cạng xét, người cùng nòi giống mà chẳng biết cùng thương. Song điều ấy tưởng không lạ, chẳng qua đường giao-thông chưa được thuận-tiện mấy; mất đến cả năm bảy ngày tàu chạy rong theo cạnh biển. Bấy nay cái tiếng ba kỳ liên-lạc vẫn có hư-văn mà không thực hành được, đến nay chánh-phủ đã quyết định thực hành ngay đi, để người mình cũng được công-cộng hiệp đồng nhau mà thâu lần mối lợi ở quê hương về.

Phương thế mà Chánh-phủ đã trù-nghĩ và nhứt định đây là lập đường xe lửa, nối cho tam kỳ khỏi rời-rạt nhau, hiện nay đã định như sau nầy: Quốc-trái 6 triệu bạc đồng, mỗi vé 50$, hạng trong 30 năm thì hườn lại bằng hai (100$) ấy là nói về phần người không trúng số. Chí như mỗi năm có bốn kỳ xổ số như sau nầy:

Kỳ thứ nhứt và thứ ba

1 số độc đắt	10.000$
1 »	1.000
12 »	500
1.016 »	100

Kỳ thứ nhì và thứ tư

4 số	1.000$
25 »	500
1.000 »	100

Cứ xem đó thì đủ rõ lòng Chánh-phủ không những muốn cho Đông-Pháp ngày một danh-giá thêm, Trung-Nam-Bắc ngày một khắn-khít thêm, mà lại cũng không lẻ quên chỗ lợi cho dân nên mới bày cuộc quốc-trái nầy.

Âu là nay đến phiên nghĩa vụ của người dân trong xứ, phải tận tụy mới xong. Người trúng số lợi to, kẻ trật số lợi nhỏ, mà dầu lợi to hay lợi nhỏ, nhưng có tấm lòng thành-nhiệt với nước nhà, thời tưởng các ngài cũng không hẹp nào mà không phong trái. Vừa cho vay vừa đánh số, còn phong thú nào bằng!!!

Báo kỳ 225 ngày 18 Août rồi, có viết đề «**Ích lợi chung**» nói qua cái nghĩa quốc-trái 6 triệu bạc nầy, nay tưởng không cần bàn lại, chỉ xin nhắc cho các ngài nhớ rằng: nhà nước đã định cách xổ số và hườn bổn lợi như thế, để các ngài cũng biết và vui làm việc nghĩa-vụ mình.

An-Hà-Báo

HÀI ĐÀM

Quạt với mền

Mùa hạ quạt liền tay người; lấy làm đắt chí lắm. Trổ giọng ngạo mền rằng: «Bác mền thật vô dụng quá! lại gần ai là chúng xô đuổi đi, chẳng như tôi, lúc nào cũng ở tay người tưng bốc yêu chuộng quá»

Mền chỉ cười lạt rồi bỏ đi. Đến ngày 8 Novembre rồi đây, trời trở tiết, gió bấc thổi dữ, người nào người nấy cũng quấn mền chặt suốt đêm, bỏ quạt bên xó hóc. bấy giờ mền mới kêu to lên: «Quạt ôi! sao cậu không qui chuông cậu nữa? sao cậu không lên mặt sang trọng nữa? Tôi đây mới thật là ích cho người, không như tôi thì suốt đêm không bao giờ ai ngủ được» Quạt hổ thẹn cứ ngồi lỳ-lỳ, mà mền thì ra dáng tự-đắc lắm

Bên cạnh xảy có anh Nào đời đi đến, nghe các chuyện rồi bật cười lên mà rằng: «hè quạt được người yêu, đông mền được người chuộng: đông mảng mền nằm không, hè lại quạt bỏ xó cuộc qui-hèn xây đổi. chẳng qua vì một **chữ thời.**

Cội rễ nhà báo quán

Sans la presse. il n'y a ni esprit public, ni liberté.

(**Jules Simon**)

Không có báo, chẳng hề có lòng dân-chúng và tự-do bao giờ.

Không cần cắt nghĩa tờ «nhựt trình» là gì, tập «tạp chí» là chi — chư độc giả cũng hiểu trong tờ báo cũng tập tạp chí, thì có luận-thuyết, văn học bình luận, triết-học bình luận văn-văn. Tôi xin trì nguyên-do nghề làm báo từ đầu ra cho chư độc-giả xem.

Thuở xưa, người không biết nghề làm báo như nay, song hễ có chuyện tai biến trong nước và điều lạ trong cung cấm thì chép lại truyền nhau như ngày nay ta làm tờ kiết nhận buổi hội đồng và tờ kể-lại buổi hội nhóm vậy.

Báo phát minh trước hết ở tại thành Venise, xứ I-dai-lợ (Italie). Mỗi số bán là một cắt. Cắt bạc ấy, xưa người I-dai-lợi kêu là "gazeta" Nay người Pháp dùng lấy tiếng ấy sửa lại "gazette" để chỉ các thứ báo. Như tờ báo là "Gazette de France" có danh trước hết ở tại Pháp quốc của ông thầy thuốc Thésphrastre Renaudot, lập ra hồi tháng tư năm 1631 đến ngày nay cũng hãy còn Tờ báo này lập ra sau tờ báo ở tại thành Venise. Hồi mới sanh ra, kêu hiệu «Le Bureau d'adresses» hay «a L'extraordinaire» qua thế-kỷ XVIII mới lấy hiệu là «Gazette» một ít năm sau mới thêm chữ "De France" Nhờ quan tể-tướng Richelieu đỡ đầu, có nhiều khi nói phạm đến nhà vua song in ra cũng được. Qua đời vua Louis XIV (14) bị sở kiểm duyệt rất nghiêm, song cũng còn thạnh. Đời vua Louis XV, bị nhiều tờ báo khác, làm cho một lúc tờ Gazette de France mất danh. Từ đời vua Louis XIV đến vua Louis XV, bị kiểm-duyệt, sát hạch rất nhặt, không tờ nào dám hở môi đến việc quốc sự và việc trong triều. nên sanh ra nhựt-trình trao lấy tay (Gazette à la main). Những tờ ấy viết, chớ không in, trao tay lấy nhau, chủ ý cho dân-sự hiểu rõ những việc quốc-sự của báo nói, mà bị sở kiểm-duyệt bắt.

Lúc lập Dân-quốc lần đầu ở bên Pháp nhà báo rất có thế-lực, qua đến đời "triều vua về ngôi" cũng còn mạnh, qua đến lúc hoàng-đế Nã Bá-Luân (Napoléon) trị-vì thì nghề làm báo bị nhiều luật buộc, thế rất yếu.

Nghề làm báo trong một nước thạnh chừng nào; dân-sự được mau tấn-hóa chừng nấy, chánh phủ lại càng nghi nang. vì kẻ bỉnh bút thường đem việc quốc-sự ra bình-luận và công kích nhiều khi làm rối lòng dân, khó cho bề Chánh trị. Nên nước nào cũng đều, tùy theo phép chánh-trị mình, mà lập luật lệ ra ngăn cấm.

QUYỀN NGÔN LUẬN TỰ-DO CỦA BÁO QUÁN

(La liberté de la presse)

L'homme ne vit pas seulement de pain.

Người chẳng phải nhờ lấy bánh mì đặng sống mà thôi.

Cái quyền ngôn luận tự-do của Báo-quán là cái quyền của nhà làm báo được bình-luận, công-kích những việc thuộc về quốc-chánh, khỏi bị sở kiểm-duyệt sát hạch.

Hồi năm 1789, nhưng nhà làm báo ở bên Đại-Pháp cũng chưa được cái quyền ấy. Nhờ có «HỘI CÔNG ĐỒNG LẬP PHÁP TRỊ NƯỚC» (*Assemblée constituante*), lúc khai bản về CÁI QUYỀN CỦA CON NGƯỜI (*droit de l'homme*) hồi ngày 4 tháng chín năm 1791, trong chương điển thứ 10 có nói rằng: «Ai nấy đều khỏi lo về cái ý tưởng mình, dầu cho cái ý tưởng đó có nói về đạo đi nữa, miễng là sự phô-trương ra không trái lịnh chung, theo luật đã định thôi.»

Chương điển thứ 11— Sự truyền tư tưởng và ý tưởng với nhau thong-thả là cái quyền rất quí trong cho loài người; dân một nước được quyền nói, viết, in sách thông thả, song hễ quá phép thì phải bị tội, theo luật đã định. *Theo luật ngày 29 tháng bảy 1881* Nhà làm báo được quyền in nhựt-trình ra, không cần phải xin phép trước hay là đóng tiền thế chưng, song phải có người thế mặt bảo lãnh và phải khai tại pháp đường quan Biện-lý hay.

Nay các nước văn-minh cực-điểm đều công nhận cho «cái quyền ngôn-luận tự-do của báo quán» là rất cần nhứt cho một quốc dân. Nước nào chẳng có cái quyền ấy, tất là nước ấy cũng chưa gọi là được quyền tự-do vậy.

Tỷ như nay có một ông quan, ỷ thế hiếp cô, dân sự thán-oán, chẳng một ai dám hở môi, người hầu cận cũng ngậm miệng vì sợ nói đến, làm cho ông hờn mà gây ra mối họa chăng? Nhà báo quán biết, song không có quyền bình-luận và công-kích. Như vậy thì có khác gì thuở xưa nhà vua, khi muốn làm điều chi, dầu cho trái đạo, cũng không ai được công-kích cả. Nếu có tôi lương đống ra ngăn cản, chắc đầu cũng rơi xuống đất. Nhà vua tàng bạo như thế, thời làm sao tôi trọn đạo bao giờ. Vì vậy nên tôi chúa bất hòa, khiến sanh linh đồ thán. Nay "cái chủ nghĩa áp chế" ấy còn, chắc không hiệp thời thế, vậy vì cái trận giặc rồi đây, thay lòng, đổi tánh cả dân trên địa-cầu. Nếu dân sự muốn kêu nài về thuế vụ mới lập ra nặng, cùng một việc chi nhà nước lập ra, không hiệp ý dân-chúng, không đặng quyền bình-luận, công-kích trên tờ báo, chắc phải nặng lòng. Một ngày một ít, lâu ngày hóa nhiều, ắt đau lòng súng súng nổ, đau lòng gỏ gỏ kêu........

Quan Toàn Quyền *SARRAUT* là tay làm báo có danh, nhà Chánh trị sâu sắt bên Pháp quốc, đã biết hết cái máy chánh-trị dân, cái hành tàng của nhà làm báo, hiểu rõ cái quyền ngôn-luận tự do của báo quán làm sao. Nên lúc ngài bước chơn trở về Đông-Pháp thì ngài đã bỏ ngay cái lệ kiểm-duyệt. Lúc này là lúc nhiều bọn phản-đối, hết sức công kích ngài, song không bao giờ ngài nghĩ đến giảm bớt cái quyền ngôn-luận tự-do của các báo quán, để trả cái thù lại những sự người ta bài-bát ngài. Ngài không vì một người trái-phép, mà phải bỏ cái lòng người tin cậy ngài xưa nay.

Lúc diễn-thuyết tại "Nam-kỳ báo quán hội" (Syndicat de la presse Cochinchinoise) ngài có nói mấy lời sau này:

En vous livrant mes secrets, je vous ai seulement demandé votre parole. Je l'ai obtenue. Aucun de vous n'y a manqué. Votre confiance a répondu à la mienne et votre loyauté à ma loyauté.

Tôi giao cho các ông những điều cơ-mật của tôi, tôi chỉ lấy lại cái lời ước của các ông mà thôi. Thật, tôi chẳng thấy các ông thất lời ước cả. Tôi tin các ông, các ông cũng tin tôi, tôi thành thật với các ông, các ông cũng thành-thật với tôi.

Thật vậy, nhà chánh trị lấy sự thành thật đối đãi với quốc dân, tất buộc quốc dân phải coi nhà chánh trị như cha mẹ.

Cái lệ kiểm duyệt các báo nên đặt ra lúc giặc — ta đặng có giữ những lời ăn tiếng nói có nguy-hiểm thuộc về việc quốc phòng. Chớ lúc bình cách yên rồi, nhà chánh-trị, đừng lấy đặng cho trái ý khôn, cho các nhà làm báo chỉ trách mình trong phần quốc chánh thì không thế nào rõ đặng cái «lòng thành thật của quốc dân đối với Chánh Phủ» là mối nhứt của kẻ cầm quyền cần hiểu thấu, cho dễ bề cai trị, bao giờ.

Ước ao nhà làm báo quốc-văn được hồng-phước của quan Toàn-quyền Long nhờ xuống như lúc ngài Sarraut vậy, thì may mắn biết là mấy cho con nhà An nam ta. Dân Nam-Việt sẽ biết dùng cái quyền ngôn luận tự do mình và lấy hết lòng thành thật đối với Pháp. Nam lấy sự thành thật đối với Pháp, Pháp lẽ nào chẳng đối đãi lại sao?— Ngày nào Nam Pháp hòa hai, kẻ quên mình người "Thắng trận", người quên mình kẻ "Bại trận", chừng ấy, cái hi-vọng con nhà Annam mới thỏa, cái lợi quyền Nam-Pháp mới chung một, các nước tham lam mới hết dám ghé mắt vào nữa.

Ôi thôi! Xưa kia nhà vua đã biết mấy lúc, đè ép cái đường ngôn luận của bọn văn hào, làm cho ông Jean Jacques Rousseau biết mấy lần ly-hương, ông Voltaire ở nơi khám thành Bastille.

Hỏi thử vậy cái khám thành Bastille có chắc, sự hạnh-trị của vua Louis có hay bằng "Lòng-đoàn-thể của dân Langsa" chăng?

Phan-trường-Mạnh

Cái nghĩa cạnh-tranh

Đời càng khôn-khéo chừng nào, thì cái thói cạnh-tranh càng tràng láng ra mặt. Cạnh-tranh là gì? Cạnh-tranh là ganh đua, là so sánh, bất cứ điều nào về phần ích lợi, lợi cái thói cạnh-tranh thường chen lần vào trong. Ta cho tương người lại cái đời Thuấn-Nghiêu mà bỏ rơi của giữa đàng không kẻ lượm, chợ cho người suy nhường mới ra làm, thì trái hẳng cái thời-thế hôm nay lắm ư? Cho nên ta đã sanh trưởng vào cái đời cạnh tranh, hỏi người nào chẳng phải là người cạnh-tranh. Dầu cho lao tâm-huyết, tổn tinh-thần, đổ mồ-hôi, xót con mắt, cũng có công cùng sức tưởng cũng chưa xứng đáng cái phận mình thay hướng hồ đặng khác nước chi ngồi ngóng cỏ đợi trời mưa; thì còn gì quê bằng!

Nếu nói như thế thì trên dưới chuộng thói cạnh tranh mà quốc-gia phải khuynh nguy đổ chăng?

Không đâu! trên cạnh-tranh nhằm lối thì nước mạnh dân an, dưới cạnh-tranh nhằm lối thì người no vật đủ. Vì như công với công cạnh tranh, mà kỹ nghệ

chấn-hưng; thương với thương cạnh-tranh mà hoa hàng thịnh-phát, nông với nông cạnh tranh, mà thương lầm phu phong, sĩ với sĩ cạnh tranh, mà hoàng văn bác học. Ấy là cạnh-tranh có trật tự, có tăng-tiến là bình thường chi cạnh-tranh, còn như trước khi Sở, sáng hưu Tấn, bá rông đen, chen tăng trăng là bác-loan chi cạnh-tranh. Cho nên Thiên từ cạnh-tranh là muốn cho nòi-sông về mọi mặt, chớ bấu cạnh-tranh là muốn cho bờ-cõi rộng thêm lên. Lấy toàn thể mà suy, là cái về công ích cho nhơn-quần, cái mầm quang-minh cho xã-hội.

Vì như trận giặc Âu-châu vừa qua, thấy Đại-pháp là vì nhơn quyền, vì công lý, mà phải ra cạnh-tranh cùng Đức-quốc; tuy mấy năm long trời đổ đất, mà đến chừng biển lặn sóng êm, thì cái cơ thanh-đạt, cái màu vinh quang gấp mấy muôn phần......

Cho hay: Ngọn gió trong thổi sạch cơm vân mai,
Con nước bạc hòa tan gò tệ trước.

Thế mới biết vì cạnh tranh mà bờ cõi vững vàng; vì cạnh tranh mà nước nhà thạnh trị. Gẫm cho cái nghĩa cạnh tranh bao hoạt lắm thay!

Ta cho tương lâm mà vận vì nhau, lấn-lướt nhau, là cái thói cạnh-tranh hề...

Như anh nọ vừa ra tranh thương, góp nhóp ít nhiều tư bổn, mới gầy dựng nên một cửa hàng, cố cha vững bền cơ sở, tính ngược lo xuôi, mong cho lợi quyền về người mình nam-bắc; bác bên cạnh coi mòi làm ăn đặng, cũng ra tranh lập tiệm bán in như anh nọ, dần dần coi mòi vắn khách; thì lại bày cái kiểu giảm giá đi, báo cho phải hư hao, tại nào mà nắm vững — Như chưa Hội đồng để thay mặt đối lợi cho công chúng nghĩ nghĩ đến ích lợi cho quê hương, trên vì nước dưới vì dân, hạng người ấy cho bác tuy siêu quần mới xứng đáng. Đến chừng ra tranh cử thấy lắm câu chữ Tây mích da; chữ Hán tích-mù nghĩa-lý không thông, chỉ biết là bạc cho Thưa sai là đủ. Dầu cho hạng người ấy có trúng cử đi nữa, chính biết ngồi ghế cao bàn rộng lá vinh, mà không biết bàn bạc đến ích-lợi gì cho quê-hương, nào khác thần ở miễu chờ đồ cúng-tế. Lấy 2 lẽ đó mà suy, tuy là cạnh-tranh mà không nhằm lối. Chỉ tr bon lấn đất, tranh vườn, choán phần, giành chỗ, thì cần gì phải luận-bàn.

Trước kia tôi đã nói cái nào về phần ích-lợi thì có cái thói cạnh-tranh chen lấn vào trong. Dầu chánh-đáng cũng không về hạng người thì đã đành rồi, còn ngoài ra có cái lối cạnh-tranh bằng khẩu thiệt cũng gớm ghê thay! Đã biết Khổng-minh mà đạo quân nho, là vì muốn phò Lưu diệt Ngụy. Tô-Tần nghị hòa lục quốc, là vì muốn khử bạo trừ Tần.

Ôi! chim thú còn với bè-bạn, kiến ong cũng rủ giống nòi, huống là người trương hai tương tàn; không biết lương tâm có hổ hang chăng hả???

Lương-văn-Thông

Cái chẳng ích gì

An-Hà-Báo số 233, xuất bản ngày 13 Octobre 1921 có đăng bài *«Tự do diễn đàn»* của ông Thốn-cầm-Lệ, cái về hai tiếng **máu dê**, ông cho là quấy là trật, là ngọng, là liều, là dớt dát. Chớ chính nghĩa lại là máu **ve** v.v...Qua số 234, xuất bản ngày 20 Octobre, tôi có viết bài *«Nói mếp quá quá»* … ở đầu ông Lệ xét biết mình chắt lỗi, bị thân thiên-phương Tây rạt, âu phải thủ khẩu như bình, là nơi ra người biết xử sự cho! Nào về ông còn trương ra sửa sách của tiền-giai … đoạt lý, rổng-rảng lăng-quăng, làm cho tôi đọc đến bắt than-thở cho người cường-bạch quá đổi. Rập nội liều, dẫn thấp cao những cử chải-chuốc câu-văn, đến khi ông thấm-thía biện-phục mới cam. Song nghĩ-ngợi xa-gần, ông lại dằn lòng, không dám viết, cốt bởi sợ rươm tai, điếc óc chư bệt-quí tứ xứ 20 tỉnh; thêm nỗi sợ ông Lệ qua lời rồi cũng chẳng khỏi mang lỗi … với kẻ đã về chầu trời trót nữa, thế kỷ trước.

Thế nên tôi phải trân-trọng đôi lời ngỏ thưa lại cùng bực tao-nhơn tài-tử, xin biết cho câu:

« Kẻ sinh ra giữa trần ai, mang lốp áo khăn, thì dầu chưa ra về rường cột nước-nhà; song cần phải trọng lấy danh giá mình, chẳng nên chống bước của kẻ tiểu nhơn. Bởi kẻ tiểu nhơn chỉ vì lợi mà nong-nả tới luôn, đến quên rằng: cái hại lần lần chơm tới bên lưng. Qui cái thể-thốn, thì người quân-tử chẳng hề trao trở một con đường nhơn-đạo, dầu trông thấy yêu-ma hay là hầm hố trước mắt, cũng không kể là gì.» (tiểu-nhân di kỳ hiểm nhi tấu, quân-tử tuân trực đạo nhi hành.)

Đã chán vậy, nên tôi cam thoát ra ngoài đường, mà tôi cùng ông Lệ dương nón bước, thà chịu chông-gai, để cho ông thong-dong nhảy múa, dài văn ngược xuôi cũng tùy thích.

Còn nếu có ông mỉa nhạo tôi *"làm hỗn"* của tôi, thì tôi xin lãnh chịu ngay, chớ há dám cãi xước như ông Thốn-cầm-Lệ vậy ru?

Cầnthơ — Giáo-viên
Lê-thành-Thập

Dĩ hoà vi quí

Khoan khoan hò huội hò khoan
Ngộ-Mai cóm rón xin cang mấy ngài

Vì bài "Thấy mà ngán" của tệ hữu là M.Thốn-cầm-Lệ đi đăng trong báo An-hà số 229, nên mới sanh ra một trận bút rất kịch liệt về khoa văn-chương thi phú, cho đến ngày nay mà bảy con hơi phưởng phất ông thì xưng nên tài bảy bước, ông lại ông học đỏ năm xe, ông nầy chê ông nọ là dăng vô danh, ông nọ biếm ông nầy là người bất học. Chê chê biếm biếm biếm biếm biếm chê chê, rốt lại để tiếng trò cười cho chư độc giả. Than ôi! Giỏi mà chi dỡ lại mà chi??? Giỏi mà lo độc thiện kỳ thân, hại nhơn ít kỷ, không lòng vì nước vì dân, chẳng đa vì nòi vì giống; thì sanh lại còn kém xa cái người dở mà biết ái chưởng ái quần ái đồng bào, đồng chủng, v.v...Phải vậy chăng chư độc giả???

Thấp cao một lời nọ, hay dở một câu văn, luận đàn tranh tướng, hơn thua cao thấp, thì thử nghĩ có ít chi cho quê hương, lợi chi cho xã hội??? Kìa phong hóa suy đồi, công thương chậm trễ, các ông lại chẳng lo, để đi vạch nhau từ chữ, bắt nhau từ câu như thế, thì há chẳng thẹn với lương tâm các ông sao??? Phải các ông chung trí, hiệp đoàn xem nhau như anh em, coi nhau như bậu bạn, tương ý tương y, ra một cái đề cui cho lợi nước, cho … dân hoặc về phong hóa nước nhà, hoặc về nông thương kỹ nghệ, rồi mỗi ông luận một vài bài cho xác đáng về đề ấy, mỗi ông một tư tưởng riêng, một ý kiến lạ kết lại thành một bài đại luận gởi đăng vào báo An-hà, như vậy đã có ích với quê hương, thêm vẻ vang cho tờ báo. Ấy có phải là nhứt cử lưỡng tiện chăng?? Nếu các ông cứ kiếm điều chê lẫn với nhau hoài, tui ắt rươm tai chẳng mất chư độc giả đi chăng??? Tớ tự nhận cho tớ là đứa bất tài vô học, nên bấy lâu dựa cột mà nghe, nay vì tình tri-thức của ông tổng-lý An-hà, tớ phải ra gánh một phần trách nhậm với báo An-hà, một lần nữa nên chi tớ phải chen bút mà khuyên các ông."Dĩ hòa vi quí" nhưng còn e các ông không nạp lời hèn mọn của tớ thì chớ, mà còn bảo lại tớ rằng: «Chuyện người thì mặc người, … mi không cang cớ câu mâu làm gì.» Nếu các ông cứ tranh dài, tranh vắn, tranh trắng, tranh đen, tranh hay, tranh dở như trước nữa, tớ cam vô lễ hỏi các ông một câu vẩn tắc như vầy: «Trong các ông, có ông mô có bằng cấp tú tài cử nhơn, tấn sĩ về khoa văn chương thi phú hay chưa vậy???» Nếu các ông rằng không, thì xin nhớ dùm câu nầy: «Hữu danh khởi tại thoan ngoan thạch, lộ thượng hành nhơn khẩu thắng bia, hữu xạ tự nhiên hương, hà tất đương phong lập».

Tớ viết bài nầy vì tờ báo An-hà, vì chư quí độc giả, chớ chẳng để ý riêng tây các ông, xin các ông chính xét!!! Trước khi dứt lời, tớ xin nhạo lại một lần nữa rằng: «Khoan khoan hò huội hò khoan; Ngộ-Mai cóm róm xin cang mấy ngài.»

Bất tài nhơn: **Bá ngộ-Mai** à Cáirang

Ngộ cùng ông Ngô-văn-Đàng

Hễ phàm ra cầm bút luận biện cùng bài bác lời luận của ai trên báo chương thì phải cùng suy cạn nghĩ, nghiệm tự chữ, xét từ câu, coi ý người muốn nói đi gì, nếu có chỗ siểng sai, hoặc còn thiếu sót, thì chừng ấy mình sẽ ra bài bác mà chỉ chỗ sơ sót cho người xem mà sửa lại, nhưng lúc nào cũng vì lẽ công và phải dùng lời nho nhã, dong khiêm hòa mà đối đãi với người mình kích bác đó luôn luôn, vậy mới chẳng hổ với lương tâm mình cho và không nhục cái danh mình vậy.

Ấy mới gọi là người viết báo.

Chớ vì một chút hơn riêng, mà lừa dịp nước đục thả câu, kiếm lời xoi xia, chê bai bầm biếm người nghịch của mình cho bỏ ghét, thì mình há không sợ để tiếng trò cười cho chư quí độc giả chăng ru??? Tớ nói thế mà chẳng chỉ chỗ quấy của ông, thì chư quí độc giả cho tớ là đứa ngây cuồng, nói khùng nói điên chăng? Không, tớ đã ngộ cùng ông, thì tớ còn ngại nỗi chi mà chưa chỉ chỗ quấy cho ông sớm biết, nhưng tớ muốn cho ông trước khi nhận lỗi của mình, rõ cái bổn phận người viết báo phải đối với bạn đồng nghiệp ra sao, rồi sẽ.

Nay ông đã rõ rồi, vậy tớ cam vô lễ vạch chỗ quấy của ông ra đây cho đời công luận.

Đọc suốt bài "M. Lê-chơn-Tâm" của ông đã gởi đăng trong báo An-hà số 235, tớ không thể nào cười đặng, mà chắc chư quí độc giả cũng như tớ vậy chăng sai. Trọn cả nguyên văn của ông không có một lời thú vị.

Tớ chẳng hiểu vì sao ông … danh ông làm nhục quá chừng.

Ông phải rõ tờ báo để binh vực quyền lợi chung, để luận việc ích lợi chung, để bày ý kiến lạ, tư tưởng hay cho cả quốc dân nghe thấy, v.v...v... chớ chẳng phải là phần riêng của ai, để mà xoi xỉa, xô cho người nghịch của mình vì thù riêng hay là …

Nghiệm theo lời nói của ông, tớ dám đoán quyết cho ông là người bực nào hạng nào rồ, có học hay là không học, vì thù riêng hay là vì công lý mà ra bài bác ông Thốn-cầm-Lệ vậy. Ông dùng nhiều lời vô lễ mà đối cùng người, như khi thì ông gọi ông Thốn cầm-Lệ bằng cho, khi thì câu, khi lại thầy rùa, khi rằng đạo sĩ v.v...v... Ông đã biết ông Thốn cầm Lệ là Lê-chơn-Tâm; ông Lê-chơn-Tâm là Thốn-cầm Lệ đi rồi, thì tốt hơn ông thủ khẩu như bình để xem mấy ông tranh trường luận đàn, chê dở khen hay với nhau mà cười thầm chơi chẳng ngộ hơn sao; hoặc ông muốn mách miệng cho chư quí độc giả rõ ông Thốn-cầm-Lệ là Lê-chơn-Tâm thì ông phải nói cách nào cho người đừng rõ ông có tư cừu cùng ông Thốn cầm-Lệ, thì bài của ông mới có giá trị cho.

Chớ như ông viết bài gởi đăng vào báo mà thì nhục người nghịch của ông cho bỏ ghét, như vậy ông há không thẹn với câu: «Bất khả dĩ kỳ chi sở nan, nhi trách nhơn chi bất cai, bất khả dĩ kỷ chi sở trường, nhi trách nhơn chi sở đoản». Nghĩa là: chẳng khá lấy mình chừng sửa hay, mà trách người chưng chẳng hay, chẳng khá lấy mình chừng sửa dài, mà trách người chừng sửa vắn. Phải hay sao???

Chừ bài "Ngộ cùng ông Trương-quang Tiền" của ông Thốn cầm-Lệ đã đăng trong báo An-Hà số 233, lời lẽ rất thanh bai nhã nhặn, thân điều vô cùng đủ tình đủ lý, như ông không hiểu đặng trọn ý của tác giả muốn nói đi gì, thì ông hãy nói theo giọng lơ bấy lâu, làm người quê dốt thì chẳng là vô sự vô ưu chăng??? Bằng như ông muốn cho mọi người công nhận ông là đấng ưu thế mà thôi, tài ba lỗi lạc, quảng kiến đa văn, thì hay hơn là ông để ý luận những đề chi ích cho nước, lợi cho dân rồi gởi đăng vào báo An-hà, thì có phải là đáng phong lang đời đời chăng và tờ báo An hà càng thêm vẻ vang hơn nữa. Đã có ích và có nghĩa như thế, cớ chi ông lại ngó lơ, để đi kiếm chuyện vơ quàng mà xô cho người, như vậy há chẳng thẹn là người hữu học chăng ru?

Tớ viết bài nầy chẳng có ý gì … chỉ ông và cũng vì tờ báo An-hà xin ông chính xét. Luôn đây tớ xin nhắc cho …

OAN TRUYỀN NGỌC-HẠNH

Lụy vì tình!

par **Trương quang-Tiền**

(Tiếp theo)

Ngọc lau lụy tiếp rằng: — Qua Xiêm đi thế nào? các nẻo giao thông dẫn đó quan đều nghiêm nhặt lắm.

— Mình cứ an tâm, để tôi qua xóm lưới tỏ thật cùng anh bảy Sời, chắc có thế ảnh giúp đỡ được; nói đoạn thầy sửa soạn đi liền, dặn Ngọc ở nhà, rằng kinh mướng bình, chớ cho gió lọt. Đến nơi, Bảy Sời tiếp chào trong bàn. Tỏ cạn đuôi-đầu, Sời nghe chịu giúp kế, đoạn kêu Tám-Các ra, dặn đi Bạch-Mã, mướn ghe lườn qua Nác-Chăng-Ớ (*Damnak*) ở đó chờ ngày thứ bảy thầy và Ngọc đến nơi sẽ đưa đi *Xiêm* quốc.

Thầy cho Sời năm trăm, ở lại làm ăn và giã từ nhau lần chót: thưởng công Các ba trăm đồng tiền, xin màn khá y kế, đừng để lậu sự mà hại tôi; nói đoạn thầy trở về nhà toan tóm thâu tiền bạc. Lúc nầy nhằm mùa tiêu, khách-trú gởi ngân-phiếu mỗi ngày đến năm bảy ngàn, thầy mới đánh liều mạo giấy lại kho bạc lãnh. Lãnh luôn trong bốn ngày tính cả thầy 22 ngàn, hiệp với tiền tổ, tiền dây-thép, tiền cò, cả thầy 28 ngàn, trả sạch nợ nần, còn lại bao nhiêu lấy trọn.

Thầy mới kêu thầy điển sanh phụ dặn rằng thế cho thầy một ngày, bằng có trễ công lối hết cảnh bai, vì thầy và Ngọc có việc qua Giang-Thành, việc nào hơi khó, cứ để đó cho thầy, trở về làm chẳng muộn. Chuyện như vậy quỉ thần còn khó rõ, huống người thế biết gì, cớ mà cứ để thầy và Ngọc lên xe hơi đi từ Hàtiên đến *Kompongtrach* (Vũng-Trạch) thời xuống. Đoạn mướn xe ngựa đi Nác-Chăng-Ớ; đến nơi trả tiền xe rồi vợ chồng đánh đường vào sóc Cao-Man. Đi khuất đường thời có Tám-Các ra rước dắt lẻ qua đám rừng theo lối mòn đến nơi. Từ đó có đường nối ra thấu Bạch-Mã.

Đến một cội cây kia, um-sùm nhánh lá, trên thì dây quấn dọc leo ngang, dưới thì rễ trồi lên mặt đất … nâng, trông ta có vẻ sầm uất, phong cảnh thê lương, chim kêu véo-vắt dầu non, vượn ru con nghe dường đao cắt ruột. Ba người cùng dừng chơn lại đây, mở bánh mì và thịt khô ra, vầy lại ăn uống; nhưng thảm thay! miệng ăn mà mắt ngó chừng, song chẳng biết sợ ai, ngực cứ thơi thóp nhảy hoài, vừa nghe tiếng động là cây khô, là hồn đã dường như ai bốt.

Xong bữa, đoạn dắt nhau lần đường tắc ngả quanh, bấu ra đến **LỚN** (chợ Bạch-Mã). Đường đi bộ ba giờ là tới. Khi xuống hố, lúc lên đèo, dặm rừng bước thấp bước cao, chông-gai lắm nỗi. Thế mà biết sao? Thân còn chẳng quảng gì đến khó lòn, cớ nên tay vịnh chơn lần, nương bóng chị Hằng lọt lá. Tôi nói rằng: tay vịnh chơn lần, vì ở tại Bạch-Mã có nhà dây thép, ra đến đây lúc ban ngày chưa dễ, chính e có tin quan cho đi bắt mà khốn hai đi chăng, cớ nên đợi cho ác thiệt lặng, bóng thiệt tả, chị nguyệt lố mây mới giám...!

Khôn biết bao! gót dập tăng sương; thêm ở giữa rừng, hơi là cây thơ, lạnh-lùng thêm lạnh-lùng thay, thỉnh-thoảng lại nghe tiếng chim đập cánh bên mình, dường như dọa khách dặm rừng, dâng lo sợ nỗi nầy còn dực mình nỗi nọ. Đến chợ LỚN là mười một giờ khuya, Tám-Các dắt hai người xuống ghe, cơm nước xong rồi, hiệp cùng thằng em vợ nọ, hai đứa chèo thẳng qua hòn **Tai** đậu nghỉ. Hòn nầy có đô chừng vài chục nóc gia của bọn khách Hải Nam ở canh giữ vườn cây, tiếng mõ xôi đồng la, khác đánh nghe …

Nghỉ tại hòn Tai đến sáng, thả ghe ra biển, chạy theo gió xuôi đến *Sre-kam* tron một ngày. Thả ghe vào bờ bởi tiền vì tại đây có xóm người ở, có nhà thương chánh, ... nên kim chỗ vắn đậu ghe, nghỉ đến ngày sau mới rong thẳng đến Ba Kiều (*Kompong Som*) may gặp lúc trời êm, thế mà đi trót bốn ngày … mới tới. Khỏi Bà-Kiều, sang *Kaskong*, song không vô cảm Kaskong chỉ đậu tại *Kaskot* bàn chờ tàu An-Lê hoặc ghe biển, để xin cho sang đến Tân Xiêm.

Ôi! chơn trời mặc nước! mịt mù nào biết đâu là đâu, chồng vợ nhìn nhau, mắt tuy không nhỏ giọt lệ, nhưng mà lòng dường mũi xát kim châm, dạ dờn bấy kịp sinh, mắt co-duỗi dầm phong-trần chảy ruột.

Tội nghiệp cho thầy điển sanh phụ, trông suốt một … một đêm, nhưng càng trông càng bặt, chẳng thấy Ngọc Chân và Ngọc về, thầy đã bấn loạn, mất không biết thế nào nên phải đến quan cho Tỉnh thưa ngay, gởi tin lên … chánh Saigon, chạy giấy khắp nơi, truyền nã tróc. Thế mà dễ gì bắt lắm sao? Không! cho hay sự tuần phòng nghiêm nhặt đến đâu, nhưng đã thoát thân đến KASKET rồi, tưởng chắc cũng khó bề tầm kiếm.

(Còn nữa)

ông nhớ lời ông Bá-Giai dạy rằng: «Hỷ nộ tại tâm, ngôn xuất ư khẩu, bất khả bất thận dã.» (Nghĩa là: điều mừng giận ở lòng mình, lời nói ra nơi miệng chẳng khá chẳng dè vậy.)

Vì thấy sự trái tai gay mắt, nên để lời công kích quá nghiêm, mong rằng chư qui độc-giả chẳng sắp tớ vào hạng người thổi lông tìm vít, thì là may mắn lắm vậy.

Bà-ngộ-Mai à Cairáng.

Đám cưới

Ngày thứ bảy 12 Novembre 1921 rồi đây M. Nguyễn-văn-Trong, giáo viên tại trường tỉnh Cầnthơ, là lịnh lang của ông Nguyễn-văn-Thuận, Cựu Trưởng-tòa Cầnthơ, phối hiệp cùng cô Agnes Hiếu là ái nữ của ông André Trinh ký-lục tại sở Trương-Thanh.

Tại nhà M. André Trinh dọn-dẹp trang hoàng, cờ treo rực-rỡ. Đãi thân bằng quyến-thức và các viên quan luôn cả ba đêm. Sớm mai ngày 12 Novembre hai họ đồng đến nhà thờ làm lễ hôn-phối. Có 30 học sanh trường Võ-Văn vào hát giúp lễ.

Chứng bên trai
M. J. Lê-văn-Đức, Đốc- học trường Võ-Văn.

Chứng bên gái
M. Thức, Coton.

Bổn quán kính lời mừng hai họ và chúc cho cầm sắt hòa minh.

Muốn cho vừa ý

Kỳ trước Bổn-quán có lời phân rằng: không trước đăng những bài nào càng về vụ cãi-cọ kích-bát nhau nữa. Thế mà hôm nay phần nhiều chư phụ-bút gởi tới đều tỏ rằng: trận bút còn giữa vời, nếu chận ngang thời chưa phỉ nguyện. Vậy Bổn-quán cũng rắp chìu lòng, nhưng xin các ngài bao giờ vẫn cứ một mực thanh-nhã mà biện bác cho ra chánh lý thôi; vì có điều nào vì hờn tư mà viết vào, thời quyết không nhận đăng, vậy các ngài lượng biết.

Xin đọc lại

Kỳ báo rồi số 237 khoản «Tin buồn» Bổn quán kính lời phân ưu cùng bà sương-phụ *Nguyễn-văn-Tài* vì ân-công sấp lộn, vậy xin đọc lại là Trần-văn-Hải.

Thuốc hay

LongMỹ le 7 Novembre 1921

Trong kính thăm ông và quí quyến.

Tôi thấy có bài thuốc Vạn-Linh-tễ nơi quán ông rất thần hiệu, tôi có chia cho bạn hữu mà dùng, hồi 4 giờ 15 chiều, đến 8 giờ tối, lúc tôi tiêu nó ra một con chi mình có mắc như mắc tre bề ngang 1 phân ngoài, bề dài 2m.70, đầu có hai cái kẹp như rích vậy.

Khi xổ nó rồi tôi lấy giấy nắm kéo ra rửa sạch sẽ lấy giấy gói để đến sáng. Mọi người đến coi lấy làm ghê gớm, mà còn sống chưa chết.

Nên tôi xin ông tỏ ra cho người hay đau bụng ngấm-ngầm biết, chắc là bị thứ tôi nói đây.

Sau xin ông gởi cho tôi 4 gói thuốc Vạn-Linh-Tễ, tại nhà giấy Long-Mỹ. Đề như vầy:

Monsieur Võ-kim-Thinh Conseiller Long-Trị, Thạnh-Giang LongMỹ par Cầnthơ.

Giá bạc

Thứ sáu...ngày 11	Novembre ..	76.50
Thứ bảy...ngày 12	Novembre....	id
Chúa nhựt..ngày 13	Novembre	id
Thứ hai....ngày 14	Novembre	id
Thứ ba....ngày 15	Novembre	7 50
Thứ tư.....ngày 16	Novembre	id
Thứ năm. .ngày 17	Novembre	id

Giá lúa

Lúa chở đến nhà máy mỗi tạ 100 kilos là:

Thứ sáu ngày 11 Novembre	4$5 à 4$75	
Thứ bảy ngày 12 Novembre	id	
Chúa nhựt ngày 13 Novembre	id	
Thứ hai ngày 14 Nov.	4 75 à 4 75	
Thứ ba ngày 15 Novembre	4 75 à 4 75	
Thứ tư ngày 16 Novembre	4 75 à 4 75	
Thứ năm ngày 17 Novembre	id	

CÓ BẰNG CẤP CỦA HỘI ĐẤU XẢO MỸ-NGHỆ HANOI BANO KEIN
DIPLOME DE MÉRITE- EXPOSITION DES BEAUX ARTS DE HANOI 192
Cordonnerie — Chapellerie — Tonkinoise
GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARBRE

NGUYỄN CHÍ HÒA
83 Rue Catinat **Saigon**

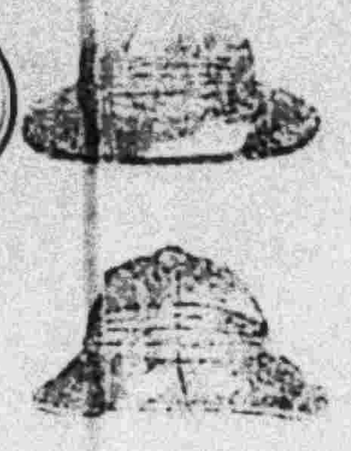

TIỆM ĐÓNG GIÀY LÀM NÓN VÀ KHẮC CON DẤU
NG.CHI-HOA
BÁN SĨ GIÁ RẺ
SAIGON

Kính cùng QUÍ-VỊ đặng rõ. Tiệm tôi có 30 thợ BẮC-KỲ gỏ ĐÓNG GIÀY, LÀM NÓN theo kiểu ÂU-CHÂU kim thời. GIÀY đóng bằng DA-TÂY ..., NÓN làm bằng CÂY-MỐP thiệt nhẹ, lớp NỈ-XÁM, BỐ-TRẮNG VÀ BỐ-VÀNG đủ kiểu. Tôi cũng có thợ KHẮC CON-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM-THẠCH ĐỂ MÃ. Tôi đã BÁN-SĨ ở LỤC-TỈNH thiệt nhiều, đã có nhiều vị rất tin cậy và khen ngợi NÓN VÀ GIÀY của tôi làm thiệt kỹ càng và giá lại rẻ hơn chỗ khác nữa. Tôi cũng có BÁN GIÀY-DA DA LÁNG GIẸP DA-LÁNG VÀ NHUNG đủ màu GUỐC BẮC-KỲ SƠN ĐEN QUAI-NHUNG QUÍ Vị xa xin viết thơ về thương nghị tôi sẽ hồi âm lập tức có giá ... Sự riêng thiệt tế xin chư tôn chiếu cố cho việc buôn bán của ĐỒNG-BANG ta được thạnh lợi trong lúc cạnh tranh này tôi hết lòng cám ơn.

NGUYỄN CHI HOA, Kính mời

Thợ họa chơn dung thiệt tinh xảo

Xưa nay Lục-châu quí khách ai ai cũng đều công nhận rằng: về phần công-nghệ thì người Bắc-kỳ tinh xảo lắm. Đã mấy năm nay bổn hiệu chuyên nghề khắc con dấu, khắc bản đồng, làm các thứ nón theo kiểu Âu-châu và đóng giày, thì sự kỹ lưỡng khéo đẹp của bổn-hiệu, chư quí-vị cũng đều rõ biết.

Hiện nay tại bổn- hiệu có một người thợ Họa-chơn-dung thiệt lành nghề lắm; người thợ này là một tay họa công có danh tại Bắc-kỳ.

Chẳng những vẽ giống tạc mà thôi, lại có đủ tinh-thần tự nhiên coi như hình sống. Họa đủ cách đủ kiểu, xin quí khách chiếu-cố, muốn họa thử một lần cho biết sự tinh xảo của bổn hiệu. (Hình vẽ trăm năm không phai). Quí khách muốn vẽ in do theo bản dưới đây rồi gởi hình kiểu đến, và xin gởi bạc đặc cọc trước một phần ba cho bổn-hiệu lèm tính. Khi bổn-hiệu tiếp đặng hình kiểu và bạc đặc cọc tôi lập tức làm biên lai gởi cho quí khách. Chừng hình vẽ rồi sẽ gởi tới nhà giây thép tại tỉnh quí khách ở.

NGUYÊN HÌNH HOẶC BÁN ẢNH	THƯỚC TẤT	VẼ CHÌ CONTÉ VẼ VÔ GIẤY	VẼ DẦU SAU PEIN TURE À L'HUILE
Bán ảnh	0 40 à 0 50	10$00	40$00
Bán ảnh	0 50 à 0 65	15 00	45 00
Nguyên ảnh	0 50 à 0 80	25 00	60 00
Nguyên ảnh	0 70— 1 00	35 00	90 00
Nguyên ảnh	0 90— 1 40	45 00	120 00

Gởi hình chụp đến mướn họa, hoặc thơ, mandat xin đề như vầy:

M Tăng-khánh Long
Propriétaire Chapellerie, Cordonnerie Tonkinoise
Nº 10 RUE CATINAT Nº 10— Saigon

Thạnh-Phát Cantho

Tiệm Thạnh-phát mới dời về đường Kinh-lấp (Cầnthơ) có bán đủ các thứ hàng Tây, hàng Tàu, hàng Bắc.

Lãnh Bắc đen (lãnh áo), rộng khổ từ 6.$50 tới 7.$00 một áo.

Lãnh Bắc đen (lãnh quần) trơn và bông có thứ hẹp khổ có thứ rộng khổ từ 6$ tới 7.$50 một cây 2 quần;

Xuyến, địa hột gà từ 8$ tới 9$ một cây 2 áo;

Lụa cô dô đen từ 12,$00 tới 14$ một cây 5 quần có dư;

Lụa quynh anh đen từ 8$ tới 9$ một cây 5 quần có dư;

Sa hột đen từ 8$ tới 9.$50 một cây 3 áo dài;

Satin, cẩm nhung, nhung màu và nhiều món hàng lạ;

Mền lớn nhỏ đủ cỡ, đủ thứ.

Nón nỉ, nón trắng, giày hạ, giày tây đủ kiểu.

Đèn tây lớn nhỏ nhiều thứ.

Giẹp quai da quai nhung, giẹp con nít, tốt và giá nhẹ hơn các nơi (mua về bán lại sẽ tính giá riêng

Hàng tôi nhuộm tại Cao lãnh (*Sadec*) không hề trổ, điều láng vì chắc lắm.

Tiệm tôi có trữ nhiều thứ bố may mùng rất đẹp, giặt không hề chạy. Mỗi cây bề dài 20m50, bề ngang 0m80:

Thứ nhứt =6$ một cây
Thứ nhì =5$ một cây.

Mua từ 10 cây sắp lên thì được trừ tiền huê-hồng 10%, (một trăm bớt mười đồng.

Quí khách có dịp đến Cầnthơ, tôi kính mời ghé tiệm tôi chơi cho biết, vị nào ở xa muốn biết giá hàng xin viết thơ thì tôi sẵng lòng định giá chắc hoặc gởi giẻ coi làm kiểu (*Echantillons*)

Còn mua thì tôi gởi theo nhà thơ, đem đóng tiền mà lãnh hàng. (*Contre remboursement*).

NGUYỄN-VĂN-XƯƠNG
Chủ-nhơn cẩn-cáo.

Quảng tài Thạnh

... đóng ghe và sửa ghe
ở bên ... sông gần cột giây thép
vàm CẦNTHƠ
PHỤNG-CHIỀU— chủ tiệm

Kính cùng quí vị đặng tường, nay tôi mới lập một trại đóng và sửa ghe có ... vừa và bè tiện bề đưa và kéo ghe.

Tiệm tôi cũng có bán các thứ cây cưa đủ thước tất mà tốt giá lại nhẹ hơn các nơi.

Chủ tiệm này biết lễ nghi của người Annam nên tiếp rước quí vị vừa lòng luôn luôn chủ tiệm này khi trước có làm chủ sự tiệm cưa hiệu là Quảng-tài-Lợi, thì ai ai cũng biết rằng người ấy biết chiều hiền đãi sĩ bực nào

Xin quí ông quí thầy có cần dùng mua cây cũng đóng hay là sửa ghe đến tiệm Quảng-tài-Thạnh thì rõ.— Cũi xin quí-thầy thương.

Nay kính cáo.

Thuốc điếu hiệu GLOBE

(TRÁI ĐẤT)

Hút đã ngon, để dành lâu được không mốc, không mục.

Tại Hãng **Denis Frères** có trữ bán

Hởi người Annam!
Sao để tiền bạc ra khỏi xứ mình?

Hãy dùng thuốc hút hiệu **CON GÀ** thuốc chưa vấn và vấn rồi

VÌ THUỐC NÀY NGON HƠN HẾT.

ĐÃ THƠM THO LẠI GIÁ RẺ HƠN CÁC THỨ KHÁC.

Thuốc CON GÀ trồng tỉa tại xứ Đông-Dương

Nên giúp hội *Société des Tabacs de l'Indochine,*

66 Boulevard Bonnard. — Saigon

hầu giúp muôn ngàn người Annam.

Phước! Phước cho kẻ gặp của quí

Ai cũng muốn đặng chữ TRƯỜNG SANH (sống lâu); cái sở nguyện ấy ít kẻ được vì chẳng gặp LINH DƯỢC (thuốc hay).

Nay có một thứ thuốc giúp đặng sống lâu và mạnh giỏi gọi là TRƯỜNG SANH LINH DƯỢC.— Là thuốc tể bổ khí dưỡng sức, sửa huyết.

Quí ông quí bà cùng hàng viên quan đều yêu dùng, lại giữ sẵn trong nhà luôn cho con cháu được mạnh giỏi.

Nó trị bịnh nóng lạnh, bón uất, các thứ ban trái, chói nước, nóng lạnh dây dưa bởi ban trái mà ra, nhức đầu, đau bụng, giết sên lãi, đau ruột, mệt, bần thần dã dượi. Cứu chứng di tinh mộng tinh, ăn không ngon và chậm tiêu, hay mớ chiêm bao, nhức mỏi, đau lưng, đau hông, tê bại, ho, suyễn, kiết, thủng sưng mình mẩy.

Trị các bịnh đờn bà bởi khí huyết hư mà ra *đau mỏi*. Con nít hay đau có ngặt bất cầu bịnh chi hãy hễ chỉ cho nó uống thì chắc sẽ trở nên mập mạp mạnh mẽ.

Đã có trăm ngàn người nhờ thuốc này rồi. Có nhiều người đau cả năm uống đủ thứ thuốc không hết mà dùng thuốc này ít ngày thì được mạnh.

Người mạnh mỗi tối nên uống đôi ba viên đặng ngon ăn, ngủ khỏe, và ngừa các chứng bịnh; khi động trời dùng nó mà giữ mình.

Kẻ ho lao nếu dùng thuốc tể này thường, thì cũng giữ mạng sống tới già được.

Không kỵ thai mà lại dưỡng thai, không kỵ bàn mà trị ban trái hay lắm.

Kẻ đau mới mạnh người ốm yếu hãy dùng nó đặng mau bổ sức.

Ai muốn dùng thuốc này mà xổ thì thật rất tốt hơn hết, không phát ói, nó xổ độc tẩy đàm.

Thuốc này chẳng phải một thứ với các thứ tể khác chút nào.

Hãy coi cho kỹ mỗi gói thuốc có đóng dấu (marque deposée) hình con Nai là dấu đã cầu chứng tại Tòa Saigon ngày 21 Decembre 1920. Ai trữ bán lại thì có giấy làm chứng. Nhiều tiệm Annam tại Saigon đều có bán.

Muốn cho chắc (chánh gốc) thì gởi thơ cho Monsieur Nguyễn-văn-Tài dit (Jean-Pierre) à Thinghè par Saigon mà mua thì sẽ có thuốc gởi lại.

Bán tiền mặt mỗi gói 0$40. Mua nhiều sẽ tính nhẹ hơn. Muốn giúp ích cho đồng bang, chẳng chút cầu lợi, vì nó quí giá và hay hơn các thứ tể khác xa lắm

Phước! Phước cho kẻ gặp và biết dùng TRƯỜNG SANH LINH DƯỢC!!

Coi cách dùng trong toa cho kỹ.

Xin biết rằng: 1• chẳng phải một thứ với các tể khác; 2• Lên chỉ dùng đôi ba cây sẽ thấy sức linh nghiệm nó là thế nào.

Tiệm thợ bạc

CỦA M. CAO-VĂN-HY
108 Boulevard Bonnard — Saigon

Tiệm này có bán đủ các thứ đồ nữ trang theo kiểu kim thời, xinh đẹp khéo lạ vô cùng, những là: vàng vòng, chuỗi hột, hoa tai, cà-rá, giây chiều, neo xuyến v.v. kiểu chạm rất nên huê dạng.

Xin các bà, các cô hãy đến xem thử một lần thì biết.

Nay kính
Cao-văn-Hy cẩn khải.

Kính cáo

Kính cùng bà con cô bác đặng hay tôi là Nguyễn-văn-Nên, người bảo thủ gia tài của HUỲNH-CÔNG-TẤN và NGUYỄN THỊ-VÂN và con là HUỲNH-CÔNG-QUYỀN. Nay HUỲNH-CÔNG-TẤN qua đời đã đặng hai năm, nên tôi kính cho cô bác hay rằng: như ai có làm điều chi cang hệ đến phần của tôi bảo thủ gia tài hay là bất mấy người này làm tờ giấy chi với kẻ khác, phải có chữ của tôi làm chứng mới đặng, còn như điều nào tôi không biết không hay thì các việc ấy tôi sẽ xin tòa hủy bỏ mà người ấy lại bị thiệt hại nữa

Nay kính

Nguyễn-văn-Nên, Propriétaire Cầnthơ.
Cầnthơ, le 25 Juillet 1921

Hởi Đồng bang

Trong xứ ta có lò đặc một thứ rượu ngon lắm kêu là RHUM STELLA làm ròng bằng nước mía

Ta nên mua rượu này mà uống, vậy mới là tỏ ý binh vực cái mối lợi trong xứ ta đó.

RHUM
STELLA
CANTHO

Rượu RHUM STELLA này giá đã rẻ mà uống lại nên thuốc nữa. Mua uống rồi mới biết.

Muốn mua xin do nơi HÃNG HẬU GIANG CẦNTHƠ, SAIGON MYTHO TRAVINH

SOCIÉTÉ des SUCRES et RHUMS
Cantho Cochinchine

Vậy mối lợi càng ngày về tay đồn hưởng

Muốn mua mật ong

Ai có MẬT ONG muốn bán mấy tạ xin do nơi Bổn quán

An-quán An-Hà Cầnthơ

Tiệm khắc con dấu

VÀ MẠC LÀM — LÀM THIỆT KỸ

TRẦN-DUY-BINH GRAVEUR
SAIGON

Kính trình cùng quí khách đặng rõ tiệm tôi trước ở số nhà 85 đường *Catinat* và số 130 đường *Pellerin*, nhờ ơn lục châu chư quân tử chiếu cố thì công nghề của tôi đã thạnh hành bấy lâu nay

Vậy tôi đã dọn lại số 96 cũng đường *Pellerin* vẫn chuyên nghề khắc con dấu đồng, cao-su, bản-đồng, bản đá cẩm thạch để mộ, có bán đủ các thứ con dấu

Tây gởi lại, như là *Dateur, Numéroteur, Foliotteur, Composteur, etc...v..* bán đồ phụ tùng theo cuộc con dấu giá rẻ đồ tốt mà làm mau, có in *Catalogue* để gởi cho quí khách nếu quí khách muốn cần dùng kiểu nào thì xin gởi thơ cho tôi lấy Catalogue lựa kiểu mà dùng tôi sẽ hết sức làm cho vừa ý các quí khách.

TRẦN DUY-BINH
Graveur— 96 Rue Pellerin— *Saigon*

An phong

Bijouterie sorties de Chine et du Tonkin
CAOLANH

Kính trình cùng chư quí khách đặng rõ: tiệm tôi mua bán hơn năm năm đồ rồng hàng tàu, nhưng là vàn xuyến cảnh nhiều, cùng là hàng vườn, nhuộm hen điều láng thật tốt, không hề trả tôi thác v.v. tôi mua bán đã lâu, nên tôi hết sức lựa chọn các nhuộm, nhuộm [illegible] khác là cẩm châu, hoa tơ các, cùng xa lụa toàn đủ thứ, [illegible] thương hảo gấm có đủ thứ, còn hàng bắc như, hàng không thể kể kiểu hàng đến của tôi, và [illegible] tôi bán lại rẻ. Còn đồ mã trắng như [illegible], hương-bước đủ thứ, tôi lãnh tại Hà-nội, như quí khách muốn mua vật chi dùng xin gởi thơ đến, thì tôi sẽ gởi đồ lại liền, [illegible] muốn mua nhiều [illegible] nữa, hàng tôi gởi *contre remboursement*.

Cáo lãnh: Nguyễn-xuân-Trước
Cẩn bạch

TIỆM
Trương-văn-Hạnh
[illegible]

Có [illegible] xe máy [illegible] đủ đồ phụ tùng [illegible] thấp mướn đèn [illegible] quan, hồn [illegible], khăn lên [illegible] bàng tốt thương [illegible] rồi [illegible] đủ [illegible] Quang ở [illegible] máy, [illegible] hàng [illegible] hướng mà [illegible] remboursement nghĩa là đưng [illegible] đã lãnh đồ và tôi [illegible] hàng chỗ quí-nơi ở (Prix courant).

Trương-văn-Hạnh.
Cẩn khải.

Vỏ xe thượng hạng

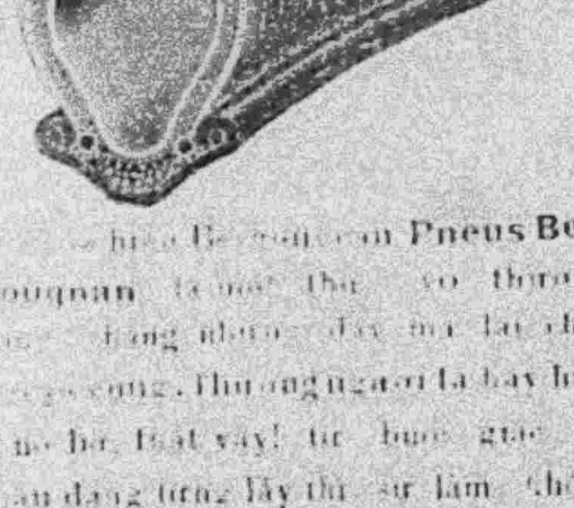

[illegible] hiệu Bergougnan Pneus Bergougnan là một thứ vỏ thượng [illegible] hàng nhưng đây mà lại chắc [illegible] công. Thường người ta hay hiểu là mỏ bể, thật vậy! từ buổi giao Âu [illegible] dùng lấy thử sự làm không được kỳ lương nên phải bỏ, chớ từ [illegible] khởi lửa đến giờ [illegible] công công nhận các thứ vỏ hiệu Bergougnan là chắc chắn và lâu kỳ trông hơn hết. Như mới đây trong [illegible] trận đua, bao nhiêu xe vỏ hiệu Bergougnan chạy trở mấy trăm ngàn ký-lô-mét mà cũng không thấy hề hấn đến, cả toàn cầu [illegible] nào cũng đều khen.

Vỏ xe hơi, xe máy, xe kéo hiệu Bergougnan đều có bán tại nhà in Hậu giang Cầntho.

Xin gởi thơ cho M. Trần-đắc-Nghĩa

Quyển Tư tụng thể lệ

Quyển tư tụng thể lệ là một quyển sách tốt [illegible] cho những người có việc kiện thưa đến tòa, cùng hết thảy những người làm dân nhà nước, sách [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] quyển Vô-văn-Toàn [illegible] của quan án DUFILHO [illegible] để làm [illegible].

Giá mỗi quyển .... 1$30
Phải thêm tiền gởi 0,24.

Xin để thơ cho M. Trần-đắc-Nghĩa
Quản lý Ấn-quán An-hà Cầntho

HÀNG HẬU GIANG
vốn đăng 1.000.000 $

Hãng này của Langsa và Annam hùng vốn lập tại Cần-thơ. Có trữ đủ các thứ hàng hóa vật dụng. Nơi tắc một dấu là tại Saigon có món chi thì trong hãng này cũng có.

Bán sỉ và bán lẻ. Giá rẻ mà hàng tốt.
Cũng gởi hàng cho các xứ xa: ai mua món chi xin viết thơ ngay cho Hãng, thì Hãng sẽ gởi hàng lập tức.
Xin quí vị đến xem Hãng chơi thì rõ.

Có trữ bán:

Rượu rum hiệu Stella
nấm rồng bằng mã.

Có bán lẻ, bán sỉ và cho lãnh về mà lại khỏi trả tiền trước.

TRẠI THỢ MỘC, CHẠM VÀ CẨN HIỆU
Nguyễn long Thao
TẠI CHỢ LATHUIL (DUANG COLONIALE)

Sáng tạo gần 10 năm rồi, từng thạo nhiều kiểu khéo léo.

Có đóng sẵn và bán đủ các thứ bàn ăn: dài, vắn, tròn vuông khéo lạ. Tủ ao trơn hoặc có kiếng soi 1 mặt, 2 mặt, tủ thờ trơn [illegible] và đồ sạch và đồ trơn. Bàn viết, bàn rửa mặt cùng bàn salon trọn bộ, ghế trường kỷ [illegible] nhiều kiểu [illegible] ngựa [illegible] trơn với đồi [illegible] hàng sơn mài và cẩn. Khảy, hộp [illegible].

Những món kể trên đây dùng toàn cây danh mộc: Trắc, gõ, cẩm lai mà đóng cho kỹ, [illegible] hơn.

Kính mời quí ông quí bà muốn mua hay là đặt món chi thì tôi sẵn lòng làm theo vừa ý. Trại tôi cũng có lãnh làm [illegible] thành công [illegible] chạm [illegible] thấp [illegible].

Nguyễn long Thao
Chủ nhơn kính cáo

Nhà ngủ và nhà hàng bán cơm tây

HIỆU TÂN PHÁT LỢI
ở đường Bồ Ma-pero gần cầu tàu lục Tỉnh (SÓC-TRĂNG)

Kính thỉnh quới khách nếu có việc đi Sóc-trăng [illegible] xin dừng bước [illegible] là nơi tiệm của tôi: Có phòng ngủ tinh vi khoản khoát, lại có quạt máy và đèn điện; [illegible] tôi có bán các thứ rượu và cơm tây; việc nấu [illegible] kỹ lưỡng và [illegible] theo cách Vệ-Sinh.

[illegible] khách có muốn [illegible] dùng cơm Annam xin cho tôi hay trước một giờ thì tôi [illegible] sẵn lòng làm cho vừa ý.

Xin Quới-khách chiếu cố đến, tôi lấy làm thâm cảm.

Chủ nhơn: Tư Cảnh kính mời.

Khương thới dit Trần-văn-Gồng

178 184 Rue Angkuong 178 180.

Tiệm tôi có bán đồ nữ trang (Bijouterie) đồ bán, và có bán những đồ phụ tùng xe hơi, xe máy và xe kéo xin kể ra sau đây:

Kiến vàng, neo, chuỗi, bông, cà rá, đồ làm đủ thứ Dầu ếch sáng sên (essence-Shell) dầu máy (huile pour automobiles) mỡ bỏ để máy xe hơi và xe máy (graisse pour automobiles) đá thấp đèn xe hơi (carbure) vỏ ruột xe hơi hiệu (Michelin et GOODRICH et GOODYAR) vỏ ruột xe máy hiệu (Michelin và Hutchinchon) vỏ xe kéo hiệu (Michelin) thứ hai bố (2 toiles thứ ba bố 3 toiles);

Xe máy hiệu (hơi có PEUGEOT ALCYON và HERCULE), có bán đồ đàn [illegible] [illegible] DAME [illegible] giày annam đàn thơm và bông xavon phấn dồi mặt mua bên tây lại (Commande en France).

Rượu Champagne, rượu chác đỏ và trắng mua bên tây lại Vin blanc et rouge.

Xe hơi hiệu (OVERLAND 5 places) Moteur Canot 8 H.P. et 8 H.P, Máy Canot 18 mã lực và 8 mã lực (CAMION) 2 tonnes, xe Camion hai tôn, Máy bơm nước (Pompe Hélice pour eau) Canot đóng sẵng rồi.

Đồ [illegible] kỳ, giỏ [illegible] đồ, giỏ to nữ, đồ [illegible] và đồ [illegible] Berrette, porte manteau, porte Chapeau, Chaise thonet.

[illegible] xavon [illegible] hơi [illegible] 220 volts.

Những đồ phụ tùng xe hơi, hiệu (Ford Dodge Overland.)

Những đồ này bán sỉ và bán lẻ, các ông các bà có cần dùng xin gởi thơ đến tôi sẽ [illegible] lập tức gởi (Contre remboursement) đến chỗ.

Nay kính

Chủ nhơn: TRẦN VĂN GỒNG
Bijoutier PHNOM-PENH

Cáo bạch

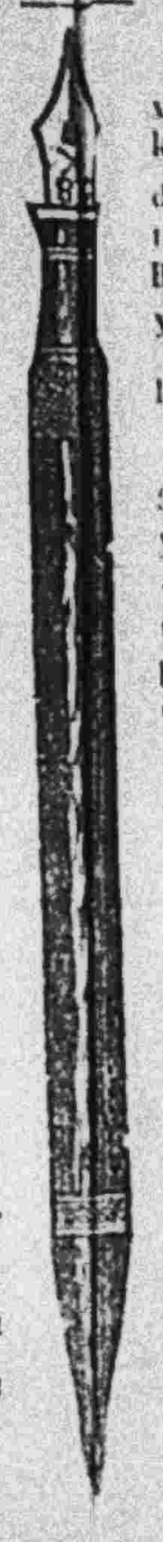

Có bán cáng viết "PORTE PLUMES À RESERVOIR" ngòi viết bằng vàng thiệt cao "PLUMES EN OR CONTROLE"

14k không sét không mòn Cókbâu (AGRAF) một dấu thì bút viết, còn dấu kia thì viết chì (PORTEMINE); có phụ thêm 1 hộp nhỏ đựng năm cộng chì để thay. Cây viết này nếu gìn giữ xài mười năm không hư.

Xin đừng lầm trong rằng cây viết này giống theo cáng viết năm cắc, một đồng của khách

Mua về, nếu xài không đặng không xứng đáng với đồng tiền thì trả lại Bổn hiệu sẽ trả y tiền lại đủ. Giá một cây là [illegible] hộp có Comptegoutte giá 1$50

Mua nguyên lô về bán lại càng tính giá nhẹ hơn nhiều. Cũng có trữ bán mực stylographique bleue black thứ tốt.

[illegible] về một giá 0$50

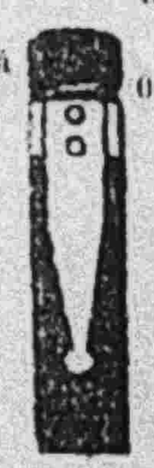

Nhà in Hậu Giang CANTHO

Cáo bạch

Kính cùng quí vị đặng tường: tại hãng Garage centrale de L'ouest tại châu thành Cầnthơ, có lãnh sửa.

Xe hơi, tàu hơi, máy dầu essence, máy lửa đủ hiệu và đủ kiểu cách.

Công [illegible] làm kỹ lưỡng và mau lắm
Giá [illegible]

Có trữ bán vỏ và ruột xe hiệu *Hewitt Tire.*

Tôi chịu lãnh

Tôi chịu lãnh cất nhà, phố, bán đá, cát Núi Sập chở đến tại bến. Lãnh mua và bán lại các vật dụng, như đồ nữ trang, giấy cẩm đồ, đồ gỗ trong nhà quần áo hoặc mới hoặc cũ, tắc một lời là: những món nào mà quí vị hết muốn cần dùng, thì xin đem đến tôi mà thương nghị.

Tiệm tôi ở gần nhà việc Tân-an (Cầnthơ) có bán đủ các thứ thuốc tây trị các chứng bịnh và đồ cần dùng theo cuộc vệ-sinh.

Vậy kính mời quí vị, nếu có việc xin cố cập đến nhau, gọi là chẳng phụ lòng người đồng bang trong bước đường thương mại.

LÊ-KIM-ĐÁNH
(Cầntho ville)

XIN-LƯU-Ý

Kỳ tàu ARMAND BEHIC chuyến rồi đây, tại ENTREPOT DE VINHLONG có lại những hàng hóa như sau này:

Trái táo riêm-hương (*Pranaux fourrés 2 places*)

Tư hộp một kilo, nửa kilo và phần tư kilo. Thật là thổ sản của nước Langsa, giá vị chế ăn ngon lắm, bổ và nên cho mấy người bịnh đau mới mạnh dùng lắm, cả quí cái hộp làm rất chín chắn và khéo vô cùng.

Xe máy "ALCYON" và HERCULE".

Đồ phụ tùng xe [illegible] như là: Bánh xe, nhiệp-xe, tum-xe, vì xe, căm và đàng vân.

Cả thảy giá bán y với các hãng lớn Saigon, mà lại có khi rẻ hơn nữa.

Xin chư tôn quí cố, mà giao tiếp cùng nhà này một chuyến, sẽ biết người tử tế, chiều đãi ra thế nào.

Chủ nhơn: Nguyễn-thành-Diễm
Cẩn khải

La-văn-Trọng
CANTHO

Bán sỉ và bán lẻ các sắc hàng tơ lụa hàng Tây, hàng Tàu, lãnh, xuyến nhuộm tại Caolãnh, Hàng Bắc-kỳ.

Lương, bảng, xuyến, the, lụa v.v...

Lãnh rộng may áo giá từ 6$50 tới 7$50 một cây.

Lãnh hẹp mỗi cây hai quần giá từ 6$00 tới 6$50.

Vải may mùng trắng và ngộ lắm một cây 20m40 khổ 0m80 một cây may được một cái mùng bề dài 2m00 bề ngang 1m60 chừa cửa 0m80 giá từ 5$00 tới 6$00 một cây.

Mền tây bằng lông chiên nhiều cỡ lớn nhỏ giá từ 5$00 tới 26$00 một cái.

Dù đờn bà các thứ màu, hột-gà, tiếm là cây, no, trắng giá từ 2$40 tới 3$40 một cây. Cũng có nhiều thứ dù đờn ông.

Có nhiều thứ *satin* đen và màu, may áo dài rất đẹp giá từ 14$00 tới 20$00 một áo dài.

Nón nỉ *feutres* và nón *casques* đủ kiểu giày *bottines* đen, vàng, hoặc hai màu giày ba, dép Bắc-kỳ. Đủ thứ đèn tây chưng đá, chưng đồng, đèn *manchon*.

Chư quí khách ở xa muốn lấy kiểu hàng (*échantillon*) hỏi giá, hoặc muốn mua món chi, cứ viết thơ cho tôi thì tôi sẽ tính giá thiệt nhẹ, vì đã có giá riêng tính cho bạn hàng chẳng hề tính mắc bao giờ.

Hàng gởi theo cách lãnh hóa giao ngân (*Contre remboursement*).

Nếu gởi tiền trước thì sẽ được trừ tiền huê hồng 2% về cái phần tiền trả trước đó.

Gởi thơ để: *La-văn-Trọng*
Đường Kinh-Lấp
Cầntho

CÓ BÁN

Tại Garage Central de l'Ouest Cầntho
5 Cái xe hơi mỗi cái giá 3.500$

2 cái	hiệu Mitchell	6	máy
1 «	« Chalmer	6	«
1 «	« Davis	6	«
« «	« Réo	6	«

MỸ KÝ

TRƯƠNG NGỌC-GIU Propriétaire

Tiệm họa chơn dung và khắc con dấu ở đường Turc, số 16, ngang nhà hàng Mollet SAIGON

Kính cáo cùng chư Quới-khách đặng hay, tiệm tôi có khắc con dấu bằng đồng, bằng mủ thung, bằng cây — có chạm bằng đồng, cũng chạm nhẫn hiệu — có làm mộ bia chạm bằng đá cẩm thạch, có thợ họa chơn dung, nhâm hình người mà vẽ: vẽ bằng dầu sơn vô bố vẽ nước thuốc màu, hay là bằng mực tàu, hoặc bằng viết chì than — họa biển, liễn, tranh sơn thủy — theo rập hát — khắc hình chơn dung vô bản đồng, bằng đá cẩm thạch để theo mộ bia trăm năm cũng chẳng phai — có thợ chạm các thứ cây danh mộc.

Như Quới-Khách nào muốn hỏi giá tiền về món chi xin gởi thơ cho tôi, tôi sẽ gởi cáo bạch (Catalogue).

Trương-Ngọc-Giu cẩn khải.

Một việc khá lắm

Có quan Giám đốc Quesnel sẵn lòng muốn bán hai sở ruộng của ngài, ở tại Tháp-mười Mỹ-An, sở thứ nhứt được 46 mẫu, ở dựa mé kinh, sở thứ nhì được 246 mẫu, ở dựa mé kinh lớn kêu là kinh Tổng đốc Lộc, kinh này xáng mới vét lại lớn lắm, bề ngang chừng 40 thước nên tiện bề chở lúa ruộng lắm, và như muốn chở lúa thẳng lên Chợ-lớn đi ngã sông Vaico cũng dễ lắm.

Hai sở ruộng ấy đều là đất thuộc tốt lắm, chẳng còn phải tốn công khai phá chi nữa hết, lại sẵng trong đất có mười ba cái đìa, cá rất đầy lợi. Có một sở đất khác kế cận với hai sở ruộng nói trên đây, chừng 300 mẫu, nguyên là của hiệu Spedel đã bị nhà nước tịch thâu lại và có lẽ trong một ít lâu sẽ giảm giá bán.

Hai sở ruộng của quan Giám-đốc Quesnel, huê lợi mỗi năm chừng 12 ơ 15 ngàn giạ.

Ai muốn mua hai sở đất ấy xin gởi thơ cho quan Giám-đốc Quesnel tại Saigon, hay là gởi cho sở Nhựt trình An-hà Cầntho mà thương nghị, và đến xem bản đồ thì rõ.

Đồng hồ hiệu LIP

Đồng hồ mà người ta hay kiếm mua là đồng hồ hiệu **LIP**

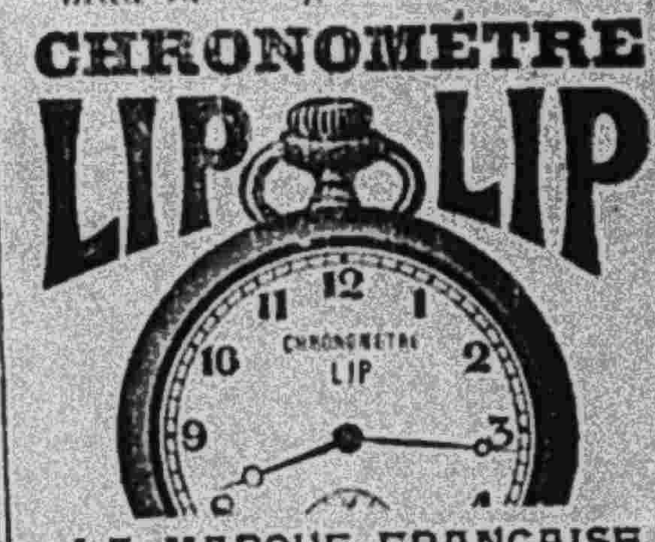

LA MARQUE FRANÇAISE
Montres de Précision
EN VENTE CHEZ LES BONS HORLOGERS
Exiger la marque LIP sur le cadran

SAO VẬY?

Vì máy nó tốt lắm, nó chạy đúng, chắc và lâu hư, khỏi tốn tiền sửa mãi như các đồng hồ khác

SAO NỮA?

Vì nó là hiệu Langsa và giá nó rẻ lắm.

THIỆT KHÔNG?

Mua thử một cái dùng, hay là hỏi thăm những người đã có sắm đồng hồ hiệu **LIP** *thì biết.*

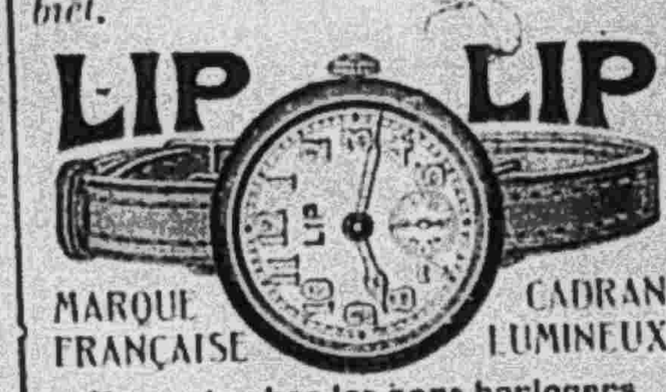

En vente chez les bons horlogers
Exiger la marque LIP sur le cadran

CÓ TRỮ BÁN TẠI:

Hãng LES GALERIES DE L'OUEST *là hãng* HẬU GIANG DƯƠNG HÀNG **Saigon, Mytho, Cantho và Tràvinh**

Tại nhà in Hậu giang

Nhà in Hậu-giang từ buổi tạo sáng đến nay trót năm năm, nhờ chư quân tử lục châu chiếu cố nên ngày một thạnh phát. Hiện nay thầy thợ tính cả ba bốn mươi người, máy sắm thêm đủ cả. Chư vị muốn cần dùng đặt thiệp số, giấy viết thơ, đóng sách, bất cứ món nào, bổn hiệu cũng sẵng lòng làm cho vừa ý.

Có bán sách:

Kim túy tình từ	1.$20
Kim thạch kỳ duyên	0$80
Truyện Kiến tâm liệt nữ	0, 30
Trò chơi	0, 50
Tuần tra pháp lệ	1, 20
Đồng âm tự vị	0, 40
Khuyến sĩ ca	0, 20
Hoa tơ nguyệt	0 10
Ngũ-phụng lâu	0 20
Sách Thương-dụng	2, 00
Sách giúp cho hương chức có quyền thi hành như trương toà	3, 00
Tuồng kim Thạch kỳ duyên	0, 80
Tự điển, sử ký v. v.. không thể kể hết.	

Có lãnh in đủ các kiểu Catalogue có hình, như: đồ phụ tùng xe máy, các thứ đèn, đồ dùng trong nhà và đồ ăn bàn (vaisselles), nhiều clichés tốt lắm, giấy đều rửa hình 6 2 — 9,9 — 12,15 — 18, nước thuốc rửa hình.

Máy viết hiệu Smith Premier nº 10 máy viết hiệu Virotyps tốt nhứt hạng.

Bổn hiệu lại định từ đây bất cứ món gì, các ngài muốn trả tiền hay trả bằng giấy quốc trái cũng đặng, tùy theo giá bạc lên xuống mà tính.

Nay đã phát buổi giúp nhau, giám xin chư vị tương tình, gởi chiếu cố người mình trong việc cạnh tranh quyền lợi

Trần-đắc-Nghĩa
Quản-lý Ấn-quán An-hà (Cầntho)
cẩn cáo.

Le Gérant: TRẦN-ĐẮC-NGHĨA
Certifié l'insertion ci-contre
Le Gérant,

Canth., 17 novembre 1921
Tirage: mille exemplaires

IMPRIMERIE DE L'OUEST
Certifié l'insertion conforme
L'Imprimeur,

Vu et autorisé la publication
P. O. L. Cầntho le 21 nov. 1921